

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної
науково-практичної конференції

**«МЕНЕДЖМЕНТ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ»**

19 травня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Science and research institute of social and economic development (Чехія)
Leibniz institute of agricultural development
in transition economies (Німеччина)
International centre for enterprise and sustainable development (Гана)
ISMA University (Латвія)
Administration of the universidad Carlos III de Madrid (Іспанія)
School of marketing, UNSW business school UNSW Sydney (Австралія)
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)

Матеріали

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

19 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 005 «20»
М 50

Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 1310 с.

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

О.А. Галич, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

М.В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Viktorii Riashchenko, Dr.oec., Prof., Expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science, Riga, Latvia,

Emmanuel Kwesi Boon, Prof., Director of International Affairs International centre for Enterprise and Sustainable Development (ICED), Accra, Ghana,

Vladimir Melnyk, Dr., Associate Professor of Marketing Department of Business Administration University Carlos III of Madrid

Д.В. Дячков, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

І.П. Потапюк, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

О.О. Григорян, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня
*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

ЖИТТЯ ТА ІННОВАЦІЇ СЬОГОДЕННЯ

За неповних 3 місяці понад 2 250 об'єктів культури в Україні стерті з землі або пошкоджені окупантами, серед них Музей-садиба Г. Сковороди в селі Сковородинівка Харківської обл., Іванківський історико-краєзнавчий музей, художній музей імені А. Куїнджі, Історико-архітектурний музей-заповідник «Попова», Святогірська Свято-Успенська лавра, Вознесенська церква на Київщині, а також історичні будівлі в Чернігові, Одесі, Маріуполі, Харкові, на Київщині [4].

Ключовою умовою прискорення економічного розвитку країни є необхідність постійно знаходити і швидко на практиці реалізувати інновації конкурентоспроможні, які не обмежуються ринком своєї країни, а виходять на світовий Глобальний ринок. В сучасних українських реаліях інноваційні процеси на жаль, в багатьох підприємствах протікають складно, бо управлінські системи багатьох підприємств уповільнюють, а іноді повністю знищують інновації тому, що застосовують управлінські інструменти, які пристосовані, розроблені для виконання запланованих поточних операцій [3].

Потому інноваційні зміни мають бути спрямовані на створення підприємства, зацікавленого в прибутках, спрямовані на внутрішню енергію ефективного зростання [2]. Ці зміни є джерелом ризиків, бо порушують рівновагу і збалансованість уже існуючої системи (середовища підприємства), але дають змогу надії на прибуток, бо формують умови появи нової продукції більш якісної. Зазначаю, що інновація водночас сприяє і забезпечує перехід економіко-соціальних процесів на підприємстві до нового стану рівноваги конкурентоспроможного виробництва, яке успішне, що впровадили і використали нововведення, яке забезпечило стратегічний вигравш в економічно-соціальній сфері [1].

З 80-х років ХХ століття в період формування бачення інноваційного процесу як процесу нелінійного і спонтанного були науковцями сформульовані базові положення концепції

інноваційних систем, де джерелом технічних та інституційних інновацій є взаємодія різних за якістю компетенції багатьох учасників. За допомогою правила Дж. Хрістіансена виводимо роль інновацій в сучасному соціально-економічному розвитку країн: «Значна хвиля інновацій, яка прийшла з таких галузей, як електроніка, розробка програмного забезпечення, телекомунікацій, хімія і біологія, охопила всі галузі в усіх куточках планети. Правило сьогодення – «Інновації або загибель» [6]. Національні інноваційні системи різних країн мають свої суттєві особливості, що дозволяє виділити їх у 4 характерні моделі: євроатлантичної, східноазійську, альтернативну (наздоганяючу), модель «потрійної спіралі». Кожна система розглядається як механізм країни зі специфічним характером, який характерний тільки для цієї країни з вироблення і виробничої реалізації інновацій у вигляді продукції, товарів та послуг.

В найбільш розвинених країнах таких, як Німеччина, Франція, Велика Британія, які є лідерами в рейтингах по конкурентноспроможності у світовій економіці притаманна євроатлантична модель, для неї характерно, що механізм її дії «поширюється на всі етапи інноваційного циклу від зародження інноваційної ідеї на рівнях високорозвиненої фундаментальної і прикладної науки і до кінцевого – виробництва інноваційної продукції [7].

Східноазіатська модель характерна для країн Східної Азії таких, як Японія, Південна Корея, Китай, В'єтнам. Ця модель орієнтована на запозичені інноваційні технології із розвинених країн, але мало підтримується і розвивається власна фундаментальна наука, ця недостатня увага компенсується високим ступенем розвитку операційного менеджменту та використання прикладних науково-технічних розробок, особливо в галузі електроніки та високих технологій.

Альтернативна модель національної інноваційної системи характерна в країнах з ухилом на сільськогосподарську діяльність, які не мають багатих запасів сировини, які не володіють значним інноваційним потенціалом в галузі фундаментальної та прикладної науки. Ці країни спочатку вкладають кошти у розвиток сільського господарства та

окремих галузей промисловості (туризм, легка промисловість), а отримавши певний капітал починають вкладати його у наукомісткі галузі. Такі країни, як Бразилія, Аргентина, Туреччина, Таїланд, Чілі, Португалія відносимо до цієї моделі. А також відносимо країни ПАР, Іран, Сербію, які певний час існували під впливом ембарго, санкцій, мають закриту економіку.

Модель «потрійної спіралі», що використовуються в США, Канаді, є подальшим етапом розвитку євроатлантичної моделі і має принципову відмінність – механізм взаємодії складових елементів. Ця теорія (Triple Helix) з'явилась на початку ХХІ століття, створена Г. Іцковіцом і Л. Лендсердольфом. За гіпотезою, де «потрійна спіраль» відображає взаємодію і взаємозалежність між трьома ключовими інститутами національними інноваційної системи країни на всіх етапах створення і реалізацію інноваційного продукту – державою, бізнесом і наукою. Ці три гілки складової будь-якої національної системи, які розвиваються по спіралі переходячи від нижчого рівня розвитку до більш високого [3].

Двигуном цієї спіралі являється університет, який зв'язує бізнес, вузи, владу. Про те, стверджувати, що використання будь-якої певної моделі призводить до того, що країна є інноваційною не можна, доказ цьому є таблиця « Рейтинг країн за прямими іноземними технологіями»

Кількість залучених інноваційних технологій знаходиться в прямій залежності від значення показника і його підвищення, є позитивною тенденцією. Прямі іноземні інвестиції розглядаються як один із ефективних способів отримання нових технологій.

Україна – вільна країна, де проживають громадяни з різним рівнем добробуту та ефективна сервісна Цифрова держава, що є надійним економічним партнером у світі та прикладом розвитку для всіх країн Східного партнерства та приваблива країна економічних можливостей для інвестицій, інновацій, ведення бізнесу, найкраще місце для реалізації творчого потенціалу, прав та свобод кожного громадянина країни з урахуванням Цілей сталого розвитку та необхідності досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2060 року [5]. До 2019 року в Україні

не було створене привабливе для іноземних інвестицій та конкурентноспроможне на міжнародному ринку середовище. Ці інвестиції були втричі менші, ніж в сусідній Польщі та у п'ять разів нижчі за приватні грошові перекази в Україні, але за останні 30 років держава накопичили значно менше інвестицій, ніж інші країни особливо зважаючи на обсяг економіки держави. Україна відставала у 90-ті роки і продовжує відставати в розвитку продуктивності праці, енергоефективності, доданої вартості в промисловості. Причина - відсутність інвестицій, зношеність та відсутність модернізації обладнання, повільні темпи запозичення та розвитку передових технологій та інновацій. Недоліки далекоглядної політики – втрата значної частини транспортної інфраструктури, енергетики, електричних та газових мереж, водопровідних мереж, які стали перебувати в критичному стані, а експорт країни на 54% складається з товарів з низькою доданою вартістю. Недостатній економічний розвиток призвели до підвищення рівня трудової міграції та втрати людського потенціалу, де високоосвічені люди молодого віку залишають Україну, бо низький рівень заробітної плати, невідповідність кваліфікації вимогам ринку праці, незадоволеність системою охорони здоров'я – веде до демографічної кризи. Завдяки діяльності трудових мігрантів за кордоном країни отримують щонайменше 27 млрд. доларів США валової доданої вартості на рік. Незавершення реформ та проведення непослідовно політики протягом багатьох років не дало змогу Україні на відміну від інших постсоціалістичних країн перейти в ефективно функціонує у ринкову економіку.

Життя складне, але чудове. Ми робимо в нім відкриття, й завжди йдемо в це невідоме... Нова мета нас кличе в далі. Життя складне, але цікаве. Буває радісне й лукаве... Але спасибі за життя. Поезія життя.

Список використаних джерел:

1. Жигайло В. В. Инновационный процесс как фактор устойчивого социально-экономического развития. Вестник Московского государственного областного университета. Серия: экономика. №1. С. 13-18.
2. Князевич А. О. Управління інфраструктурним забезпеченням Інноваційного розвитку економіки : монографія. Рівне: Волинські обереги, 2018. 362 с.
3. Мілевська Т. С. Моделі інноваційного розвитку економіки. Бізнес Інформ. 2012. № 7. С. 44-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_7_11.

4. Офіційний блог К. Ялового, депутата Київської міської ради VIII скликання, експертної постійної комісії Київради з питань екологічної політики. URL :<https://facebook.com/konstantin.ialovoi?refid=17>

5. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021р # 179

URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MN023755>

6. Плисюк Т. Г. Методи оцінки інноваційних ризиків підприємств. Економіка. Фінанси. Право. №8/1, 2014. С. 39 – 43.

7. Azoulay P., Zivin J. G., Manso G. NIH Peer Review: Challenges and Avenues for Reform, in: Innovation Policy and Economy, № 14. University of Chicago Press, 2013. 407 p.

О.В. Кашталъян, здобувач PhD

Хмельницький національний університет

УМОВИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ «ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ» ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У ВІДНОВНИЙ ПЕРІОД

Невіддільною складовою конкурентоспроможності суб'єктів господарювання промислового сектору національної економіки є технологічна досконалість їх виробничих систем. Зважаючи на те, що будь-яка технологія має свій ресурс продуктивного використання, важливими завданнями менеджменту є технологічне оновлення підприємств, потреба в якому визначається не стільки фізичним станом обладнання, як принциповою відсталістю закладеної в нього виробничої технології, коли існуючі технологічні регламенти перестають забезпечувати виготовлення конкурентоспроможної продукції.

В Україні питання технологічного оновлення виробничих систем суб'єктів господарювання набуло особливої гостроти, оскільки промисловий сектор економіки України уже зазнав і далі зазнає значних втрат, зумовлених війною. І тенденції його розвитку за продовження активних воєнних дій складно прогнозувати. Однак очевидним є те, що більша частина виробничих систем промислових підприємств потребуватиме масштабного оновлення. Воно має відбуватися на сучасній технологічній основі – для забезпечення технологічної конкурентоспроможності підприємств на глобальних ринках. З урахуванням тенденцій розвитку глобальної економіки, доцільно стверджувати, що стратегічним цільовим орієнтиром

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЮ СИСТЕМОЮ

В.І. Аранчій

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ 5

L. Davenport-Ray, O. Lopushynska

METHODS OF RESOURCE SAVING MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE AS THE BASIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TERRITORIAL COMMUNITY 7

N.E. Avanesova, R.A. Lyubushin

PERSONNEL SECURITY OF THE INDUSTRIAL ENTERPRISE 9

Л.М. Березіна, Л.О. Чін

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЮ СИСТЕМОЮ 11

О.І. Гарафонова, Д.А. Ковердюк

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ 13

Д.В. Дячков, Д.О. Оскома

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.. 16

М.Уо. Malik, S.A. Kravchenko, L.M. Malik

FEATURES OF THE ADAPTIVE APPROACH IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF AGRICULTURAL BUSINESS ENTITIES 19

О.І. Маслак, В.Г. Нікітюк

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ 22

М.А. Mashchenko

DIGITALIZATION OF THE ECONOMY IN THE GLOBAL ECONOMIC SPACE 24

І.Г. Миколенко, Р.О. Гребенник, В.Б. Побіденна

Проблематика виробничого потенціалу підприємства..... 25

О.М. Полінкевич

НОВІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ 28

<i>Т.М. Харченко, А.В. Глух</i>	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	137
<i>Л.В. Шостак, С.І. Бегун, В.С. Тарадюк</i>	
НАСЛІДКИ ВПЛИВУ COVID-19 НА СТРУКТУРУ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ.....	140
<i>А.В. Чмут</i>	
ГАРМОНІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ ПРИ ІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ	143
<i>Л.В. Шостак, С.І. Бегун, В.С. Тарадюк</i>	
НАСЛІДКИ ВПЛИВУ COVID-19 НА СТРУКТУРУ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ.....	145
<i>І.В. Шульженко, І.А. Маслак</i>	
МОТИВАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	148
<i>І.Г. Грецька, М.І. Білан</i>	
ЧИННИКИ ВПЛИВУ ТА ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ ВУГІЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	150
<i>Т.А. Ковальський, М.В. Ворона</i>	
ПРОЦЕС ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	153
<i>К.А. Мікуляк</i>	
СИСТЕМНІ ЕФЕКТИ КЛАСТЕРНОГО РОЗВИТКУ ТА ПЕРЕВАГИ УТВОРЕННЯ КЛАСТЕРІВ	156
<i>О.О. Григорян</i>	
ЖИТТЯ ТА ІННОВАЦІЇ СЬОГОДЕННЯ.....	159
<i>О.В. Каишальян</i>	
УМОВИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ «ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ» ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У ВІДНОВНИЙ ПЕРІОД	163
<i>Н.Е. Кікоть</i>	
ВПЛИВ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	166
<i>О.В. Стахів</i>	
ДО МЕТОДОЛОГІЇ АНАЛІЗУВАННЯ СИСТЕМНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	168
<i>А.О. Смолівик, А.О. Бут, Д.А. Катрич</i>	
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ЯКІСТЮ ЯК СКЛАДОВІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	171
<i>А.О. Цісельська</i>	
ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	173